



Bryssel

Fö2025/00731, Sveriges ständiga representation vid Nordatlantiska fördragsorganisationen

Sveriges ständiga representation vid Nordatlantiska fördragsorganisationen har ombetts inkomma med remissvar avseende Ds 2025:11, *En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar*. Natorepresentationen tillstyrker förslagen och instämmer i att Sverige måste ha förmåga att snabbt, effektivt och kontinuerligt över tid kunna fatta beslut om deltagande i Natos avskräckning och försvar.

Natorepresentationen konstaterar att regeringen för närvarande endast har riksdagens medgivande att under 2025 sätta in svenska väpnade styrkor i viss omfattning i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar. Natorepresentationen instämmer därför i bedömningen att det är av stor vikt att den nya regleringen träder i kraft så snart som möjligt. Det är särskilt angeläget mot bakgrund av det allvarligt försämrade säkerhetspolitiska läget.

Utgående från Natos planverk ska alliansen redan i fredstid anpassa styrkedisposition och beredskap för att dels verka avskräckande mot en potentiell angripare, dels snabbt kunna övergå till kollektivt försvar om avskräckningen skulle misslyckas. Styrkor som ställs under Natos ledning ska i fredstid verka avskräckande och snabbt kunna övergå i försvaret av allierades territorium i händelse av ett väpnat angrepp. Natorepresentationen instämmer därför i bedömningen att det krävs att regeringens mandat inte är begränsat till fredstida insatser.

Natorepresentationen vill därtill understryka att aktivering av Natos planverk inte är avhängigt att alliansen är utsatt för ett väpnat angrepp. Det finns ingen automatik mellan aktivering av Natos planverk och återopande av

artikel 5 i nordatlantiska fördraget. Det skulle kunna uppstå situationer där Nordatlantiska rådet (NAC), baserat på militära bedömningar om hotbild eller en begäran från Natos militära befälhavare i Europa (Saceur), fattar beslut om att aktivera Natos planverk utan att samtidigt åberopa artikel 5. Därmed kan det uppstå behov av att genomföra stora förstärkningsoperationer utan att vare sig Nato som allians eller enskilda allierade anser sig vara utsatta för ett väpnat angrepp.

Natorepresentationen stödjer förslagen att regeringen ska få sätta in en begränsad numerär svenska väpnade styrkor om behovet av ett insättande uppkommer med kort varsel alternativt om ett dröjsmål annars skulle leda till avsevärda men för angelägna svenska intressen. Förslagen på numerärer (500–1000 personer beroende på situation) bör dock sättas i relation till att Sverige anmält den befintliga krigsorganisationen som bidrag till Nato, med innebörden att hela den svenska krigsorganisationen ingår i alliansens operationsplanering. Därmed kan Sverige i vissa scenarion få begäran om att skyndsamt genomföra förstärkningar med svenska förband som i numerär överstiger 1000 personer.

Natorepresentationen framhåller därtill Natos uttalade målsättning att redan i fredstid ha förmåga att snabbt förstärka Natos framskjutna stridsgrupper upp till brigads storlek (i storleksordningen 5000 personer), vilka med utgångspunkt i Natos operationsplanering ska ingå som delar i Natos större förbandsformationer (kår och division). Samtliga stridsgrupper längs den östra flanken förutses ha denna förmåga. Behovet av större förstärkningar kan uppkomma med kort förvarning.

Målsättningen att snabbt kunna förstärka Natos framskjutna stridsgrupper bör även sättas i relation till Sveriges åtagande som ramverksnation för Natos framskjutna närvaro i Finland (Forward Land Forces Finland). I likhet med för övriga ramverksnationer innebär åtagandet ett betydande ansvar i termer av att ha förmåga att vid ett hastigt försämrat säkerhetsläge på kort tid genomföra storskaliga förstärkningsoperationer, i nära samverkan med Nato, värdlandet och övriga truppbidragande länder. Även i denna typ av scenarion kan Sverige komma att behöva genomföra förstärkningar med svenska förband som i numerär överstiger 1000 personer.